

De Leidsche School schilderde ook landschappen in de regio

Boekbespreking

Kees van den Bosch, *De Leidsche School. Een Hollandse schildertraditie in de jaren 1900-1950*. (Zoeterwoude 2013). 108 p. ISBN 978-90-71256-26-4. € 19,95.

In een handzaam boekwerk is een soort fotocatalogus van werken van Leidse schilders uit vooral de eerste helft van de twintigste eeuw gepubliceerd. De inleiding is kort maar krachtig, en in enkele hoofdstukken wordt ingegaan op de traditie waarin die schilders stonden en hun techniek. Ook wordt ingegaan op de opleiding, carrière en het leven van de behandelde schilders. Het uitvoerigst worden behandeld de 'grote vier' Willem van der Nat, Chris van der Windt, Arend Jan van Driesten en Alex Rosemeier. Dat leest lekker weg en is beknopt omdat van hen al aparte monografieën verschenen zijn.

Zeer vaak ontstonden de schilderijen en schilderijtjes niet in het atelier, maar in de vrije natuur. Toch zijn van sommige schilders wel enkele etsen of tekeningen afgebeeld. Dit boek ontleent zijn waarde vooral aan de plaatjes. Vrijwel zonder uitzondering zijn het schitterende kleurenplaten van schilderijen, aquarellen en dergelijke. Een prachtig stuk werk is dan ook geleverd door vormgever Bert van der Veer, al zit de informatie in de bijschriften wel heel erg samengedrongen op elkaar. Ook is die niet altijd volstrekt consequent als het op punten en komma's aankomt. En zo is er meer detailkritiek mogelijk; zo staat de molen van de Boterhuispolder niet in Leiderdorp, maar in Warmond (afb. 45). Helaas zijn ook maar heel weinig schilderijen gedateerd; een aanduiding van de periode zou vaak al welkom zijn geweest. In totaal worden 153 afbeeldingen gepresenteerd, grotendeels onbekend (zeker bij het grote publiek). Het zijn soms echt 'plaatjes', die een heel herkenbaar nostalgisch beeld van (soms inmiddels onherkenbaar veranderde) landschappen en dorpsgezichten bieden. Het gaat om 37 werken van A.J. van Driesten, 1 van A.H. Dros, 1 van P. Herfst, 26 van W.H. van der Nat, 2 van W.J. Pasman, 10 van J.C. Roelandse, 19 van A.C. Rosemeier, 4 van A. Segaar, 2 van L. Verkoren, 8 van L. van der Vlist, 3 van C. Vreedenburgh, 37 van Chris van der Windt en 3 van zijn broer Laurent. Ook de verblijfplaats wordt vermeld: 82 in particuliere collecties, 69 in de collectie van galerie Zoeterijn te Zoeterwoude en 2 in de collectie van Martin Seegers. Hoewel er wel enkele van de topografisch herkenbare voorstellingen van elders in Nederland zijn (en enkele zelfs uit Spanje), is het gros te localiseren in Leiden en naaste omgeving, vooral richting het oosten, tot in Nieuwkoop en Noorden toe. De landschapjes overheersen; van Leiden zijn er maar een paar afbeeldingen. Nu is natuurlijk niet van ieder dorp in de omgeving van Leiden een of meer schilderijen aanwezig en sommige zijn zo weinig herkenbaar, dat het bepaald niet mee zal vallen een precieze locatie te vinden, zelfs niet na uitvoerige bestudering. Maar wie daar zin in heeft, wordt graag aangemoedigd!

Al met al is het een prachtig 'plaatjesboek' geworden, dat waard is om gezien te worden. En al komt in de titel het woord Leidse voor, ook voor de regio is het beslist een aanwinst.

PdB